

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 347/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

316//2009. (X. 14.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos **panaszos**¹ 2009. június 24-én előterjesztett **panaszát** a 2009. szeptember 14-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a 2009. június 19-én Budapesten, az V. kerület Markó utcában fogantatóított területlezárás, illetve a rendőrségi felvilágosítás-adási kötelezettség elmulasztása, és videofelvétel készítés miatt tett panaszt, melyben kérte, hogy ügyét a Testület vizsgálja ki.

I.

1) A panaszos 2009. június 24-én levélben előterjesztett panaszbeadványában előadta, hogy 2009. június 19-én 9 óra körüli időben Budapesten, az V. kerület Markó utcában haladt a Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) épülete felé, elmondása szerint ügyintézés céljából. A panaszbeadvány szerint a Markó utcát a Nagy Ignác utca vonalában vas kordonnal zárták el, a kordon mögött több rendőr és rendőrségi szolgálati jármű várakozott. A panaszos az egyik rendőrtől megkérdezte,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

hogy miért nem lehet bemenni a PKKB épületébe, mire azt a választ kapta, hogy „nem lehet bemenni, a rendőrség lezárt a területet”. Ezt a választ a panaszos nem tartotta elfogadhatónak, ezért a 107-es telefonszámon bejelentést tett, hogy akadályozzák őt a PKKB épületébe való bejutásban. A panaszos említette, hogy a 107-es telefonszámon felhívott ügyintéző nem közölte a nevét és a rendfokozatát. Ezt követően az előbb említett rendőrtől ismételtlen kérte a panaszos, hogy engedje őt be az épületbe, de ezt a rendőr megtagadta. A panaszos ezért a helyszíni biztosítás parancsnokának a helyszínre hívását kérte, amire a rendőr ígéretet is tett, azonban a parancsnok a helyszínen nem jelent meg. 9 óra 54 perckor a panaszos ismételtlen felhívta a 107-es telefonszámot, és ott is kérte a helyszíni biztosítás parancsnokának helyszínre hívását, ám állítása szerint – annak ellenére, hogy erre ígéretet tettek – ez nem történt meg. A panaszos több a közelben tartózkodó rendőr azonosító számát leírta, illetve említést tett egy a Készenléti Rendőrséghez tartozó szolgálati járműről is, melyből videofelvételt készítettek. Elmondása szerint 10 óra 22 perckor egy rendőr a mobiltelefonjával fényképfelvételt készített róla, ismeretlen okból.

2) A panaszos összességében felháborítónak tartotta, hogy megakadályozták a PKKB épületébe való bejutásban, ügyei intézésében. Ezt emberi és alkotmányos jogai, valamint a jogbiztonság megsértésének tartotta. Megjegyezte továbbá, hogy felháborítónak találja azt, hogy rendőrök „gátlástalanul fényképezgetnek békés polgárokat közterületen”, illetve, hogy az Adatvédelmi Biztos megállapítása szerint a készletező jellegű, meghatározott cél nélküli adatgyűjtés alkotmányosértő. Mindezek alapján kérte a vele szemben jogsértő módon eljáró rendőrök feljelentéshez szükséges adatainak, valamint a róla jogellenesen készített fényképeknek a kiadását.

3) A Testület 2009. augusztus 25-én – az időközben beérkezett rendőrségi dokumentumok ismeretében – a panaszügy érdemi kivizsgálása, a tényállás pontosabb megismerése érdekében panaszbeadványa kiegészítésére hívta fel a panaszost tekintetben, hogy nyilatkozzon róla, milyen hivatalos dokumentum, irat (pl. idézés) bemutatásával, illetve milyen információ, körülmény közlésével támasztotta alá a helyszínen azt, hogy neki az említett időpontban hivatalos ügyintézési feladatai voltak, ezért beléptetését nem lehetett volna megtagadni. A Testülethez visszaérkezett tértivevény szerint a panaszos a levelet 2009. augusztus 28-án vette kézhez, majd arra 2009. szeptember 14-én válaszolt. Beadványa kiegészítéseként előadta, hogy egy – általa a levélben meghivatkozott számú – a PKKB-n folyamatban lévő ügyben I. rendű felperes, és a megelőző napon (2009. június 18-án) megtartott tárgyaláson a bíróság szóban, illetve jegyzőkönyvbe foglaltan több cselekményre is felhívta a feleket. Ezen ügy iratainak megtekintése, valamint iratfényképezés céljából kívánta a panaszbeadványban említett időpontban a Polgári Kezelő Irodát felkeresni. Állítása szerint azonban a helyszínen lévő rendőrök nem voltak tisztában azzal, hogy a PKKB épületébe bárki, bármilyen tárgyalásra – kivéve a zárt tárgyalásokat – bemehet hallgatóként; illetve nem tudtak arról sem, hogy nem minden tárgyalásra igyekvő polgár rendelkezik idézéssel, megtörténhet ugyanis, hogy a jogi képviselőt értesítik írásban, vagy pedig csak szóbeli idézés történik. Példaként említette, hogy 2009. június 19-én egy általa a levélben megnevezett ismerőse a saját ügyében kitűzött

tárgyaláson, melyre szóban idézték, a területlezárás miatt nem tudott megjelenni. Állítása szerint a rendőrség ezzel súlyosan korlátozta perbeli jogai gyakorlásában.

II.

1) A panasz kivizsgálása során a Testület felvilágosítás-kéréssel fordult az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjéhez, és megküldeni kérte a panaszbeadványban említett, helyszínen intézkedő rendőrök jelentéseit, a területlezárással kapcsolatos dokumentumokat, az esetleg fellelhető fénykép- és videofelvételeket, továbbá kérte a panaszosnak adott felvilágosítás leírását, illetve a panaszosról fényképfelvételt készítő rendőr megjelölését.

2) Az ORFK Ellenőrzési Szolgálatának vezetője mindezek alapján a Testület rendelkezésére bocsátotta a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) hivatalvezetőjének összefoglaló jelentését, a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztálya vezetőjének jelentését, a Bevetési Alosztály I. kötelékében szolgálatot teljesítő egyik rendőr jelentésének egy részét, a Készenléti Rendőrség parancsnokának tájékoztató levelét, Budapest Rendőrfőkapitányának fokozott ellenőrzés elrendeléséről szóló egyedi utasítását, valamint a PKKB épületénél foganatosított területlezárással kapcsolatos dokumentumokat. A Rendőrség által a Testület részére az ügyel kapcsolatban megküldött dokumentumokból az alábbiakat lehetett megállapítani.

3) A BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése szerint az említett időpontban és helyszínen a PKKB épületében B. Gy. előzetes letartóztatásának bírósági tárgyalása zajlott, amely nem volt nyilvános, és alappal lehetett számítani szimpatizáns tüntetők megjelenésére. Emiatt került sor a 01000-33873/2009. ált. számú hivatalos feljegyzés alapján rendőri biztosítás végrehajtására, amely során a PKKB épületénél ellenőrző-áteresztő pontok kerültek kialakításra a bejutni kívánók szűrésére. Erről a belépni szándékozókat tájékoztatták. A panaszbeadványban említett időben a PKKB Nagy Ignác utcai bejáratánál kialakított kordonnál mintegy 40-50 fős tömeg gyűlt össze; a panaszos közülük kiválva kívánt az épületbe bejutni, B. Gy. tárgyalására. Az intézkedő rendőrök közölték vele, hogy a tárgyalás nem nyilvános, a PKKB épületének utcafronti része a tárgyalás miatt lezárásra került, oda csak a belépésre jogosultak mehetnek be. A panaszos a közlést tudomásul vette, és újra csatlakozott a demonstráló tömeghez. Ezt követően rövidesen ismét belépésre jelentkezett az ellenőrző-áteresztő pontnál, ekkor már azt állítva, hogy hivatalos ügyet intézni jött a bíróságra. Ezt alátámasztó dokumentumot azonban nem tudott felmutatni, ezért a rendőrök megtagadták a beléptetését. Ekkor a panaszos a helyszíni biztosítás parancsnokának helyszínre hívását kérte, a parancsnok megérkezését azonban nem várta meg, hanem távozott az ellenőrző-áteresztő ponttól. Később a PKKB épületének megnyitását követően a panaszos a demonstráló tömeg tagjaként rigmusokat kiabálva a helyszínen maradt, ügyintézés céljából már nem kívánt a szabadon látogatható épületbe bemenni.

Az összefoglaló jelentés szerint a területlezárással a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 44. §-a, valamint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 14. § (1) bekezdésének a) pontja alapján került sor. A 112-es telefonszámra érkező hívásokat fogadó BRFK Központi Ügyeleti Főosztály vezetőjének tájékoztatása szerint a BRFK Híradástechnikai és Informatikai Főosztály a rögzített hanganyagot 30 napig (2009. július 19-éig) tárolta, a válasz elkészítésekor ez már törlésre került, ezért a panaszos telefonon tett bejelentéseiről nem áll rendelkezésre adat. A BRFK Értékelő Osztály adatai szerint a 2009. június 19-én történt panaszolt eseményekkel kapcsolatban felvétel nem áll rendelkezésre. A panaszos elmondása alapján a róla mobiltelefonnal felvételt készítő rendőr az ORFK Készenléti Rendőrség szolgálatában állhat, ezért a BRFK nem rendelkezik hatáskörrel a panaszbeadvány ezen részének vizsgálatára.

4) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztálya vezetőjének jelentése a következő többletinformációkat tartalmazza. A helyszínen szolgálatot teljesítő állomány eligazításán meghatározottak szerint a rendőrök egy része szűrő-kutató tevékenységet hajtott végre, két csoport pedig – ellenőrző-áteresztő pontot kialakítva – a PKKB épületébe bejutni szándékozók szűrését látta el. A panaszbeadványban említett három rendőr: 26213 azonosító számmal Sz. Cs. r. főtörzsőrmester, ... azonosító számmal S. L. r. törzsőrmester, ... azonosító számmal H. Zs. r. főtörzsőrmester, mindhárman a BRFK Bevetési Főosztály Bevetési Osztály I. Alosztály állományába tartoznak.

Két meghallgatott rendőr a jelentésében előadta, hogy a Markó utca és a Nagy Ignác utca kereszteződésénél lévő ellenőrző-áteresztő pont felállítása volt a feladatuk, majd az eligazításon elhangzottak szerint történt ott a beléptetés. Ennek alapján a lezárt területre csak a bírósági dolgozók, ügyészek, ügyvédek, a sajtó munkatársai és olyan személyek léphettek be, akik belépésük okát hivatalos dokumentummal tudták igazolni (bírósági idézés, keresetlevél stb.). Erről az érkezőket folyamatosan tájékoztatták. Feladatuk végrehajtása során a Nagy Ignác utcai kordon előtt mintegy 40-50 fős tömeg gyűlt össze, akik B. Gy. előzetes letartóztatásának tárgyalásán kívántak részt venni. Ehhez a csoporthoz tartozott a panaszos is. Ő először 9 óra körül érkezett az ellenőrző-áteresztő ponthoz, ahol jövelele céljaként azt közölte, hogy az említett tárgyaláson kíván részt venni. A r. főtörzsőrmester felhívta a panaszos figyelmét, hogy a tárgyalás nem nyilvános, valamint a PKKB épülete és annak utcafronti része a tárgyalás miatt lezárással került, oda csak a fent megjelölt személyek léphetnek be. A panaszos ezt tudomásul véve elhagyta az ellenőrző-áteresztő pontot, és ismét csatlakozott a demonstráló csoporthoz. Kis idő elteltével ismét beléptetést kért, immár arra hivatkozva, hogy hivatalos ügyet jött intézni. A r. főtörzsőrmester kérte, hogy mutasson ezzel kapcsolatban hivatalos dokumentumot, a panaszos azonban ennek nem tudott eleget tenni, így a beléptetését megtagadták. A panaszos ekkor emelt hangon kikérte magának ezt a rendőri intézkedést, és a biztosítási parancsnok helyszínre hívását kérte. Ezt a kérést az egyik r. zászlós személyesen tolmácsolta a parancsnoknak, aki halaszthatatlan biztosítási feladatok miatt csak késve ért a helyszínre, addigra azonban a panaszos már nem tartózkodott ott. A r. főtörzsőrmester elmondta, hogy határozottan emlékszik arra, hogy a biztosítási feladat befejeztével, a

PKKB épületének megnyitását követően a panaszos a demonstráló tömeg tagjaként tovább kiabálta a rigmusokat, és semmilyen szándékát nem mutatta annak, hogy a már szabadon látogatható épület felé siessen hivatalos ügye elintézésére. Ehelyett később társaival együtt távozott a helyszínről. A történetekről az egyik szolgálati terepjáró folyamatosan felvételeket készített.

5) A Bevetési Alosztály I. kötelékében szolgálatot teljesítő egyik rendőr jelentésének részlete a történeteket az előző pontban írtakkal azonos tartalommal rögzítette.

6) A Készenléti Rendőrség parancsnokának tájékoztató levele a panaszosról – elmondása szerint – mobiltelefonjával felvételt készítő, feltehetően a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrrel kapcsolatban azt állapította meg, hogy az érintettek meghallgatása után során az ott szolgálatot teljesítő rendőrök egybehangzóan kijelentették, hogy sem mobiltelefonnal, sem más képrögzítésre alkalmas eszközzel nem készítettek felvételt senkiről, a panaszost sem személyesen, sem fénykép lapján nem ismerik. Az egyik rendőr az ő arcát közelről fényképező személy előtt a kezével és mobiltelefonjával az arcát eltakarta. Egyébként szolgálati feladataik között nem szerepelt felvétel készítése, és rendőri intézkedést sem fogadosítottak. Olyan tényt vagy körülményt, amely a hatáskörükbe tartozó intézkedést igényelt volna, nem észleltek, ezért szolgálati feladatuk végrehajtásáról jelentést nem készítettek.

7) Budapest Rendőrfőkapitánya a 0100-33875/2009. ált. számú egyedi utasításában, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján Budapest V., VI. és XIII. kerületének teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. június 19-én 6 órától 18 óráig. A feladat végrehajtásába beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a közterületen tartózkodókat, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek során szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre. Az utasítás indokolása szerint különböző, Budaházy Györggyel szimpatizáló csoportok be nem jelentett demonstrációkra, illetve egyéni jogsértő cselekmények elkövetésére készültek a nyomozó ügyészség által tervezett nyomozati cselekmények elleni tiltakozásként. Ezen kívül az indokolás tartalmazza mindazokat a jogszabályhelyeket, amelyek a fokozott ellenőrzés elrendelését lehetővé teszik.

8) A 01000-33873/2009. ált. számú hivatalos feljegyzés és a csatolt iratsomag az említett fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasításon kívül tartalmaz néhány internetről származó információt, amelyek szerint az említett időpontra és helyszínre összejövetelt szerveztek, B. Gy. melletti szolidaritási tüntetésként.

A hivatalos feljegyzés szól továbbá arról is, hogy 2009. június 18-án 15 óra 50 perckor a BRFK felvette a kapcsolatot a PKKB kapcsolattartójával, aki elmondta, hogy az említett bírósági tárgyalás nem nyilvános, arra az újságírók sem mehetnek be. A sajtó az aulában várakozhat. A tárgyalás az egyik földszinti tárgyalóteremben kerül megtartásra 2009. június 19-én 9 óra 30 perctől, melynek idejére a biztonsági szolgálat

a folyosó ezen részét lezárja. A BRFK tájékoztatta a kapcsolattartót a rendőri biztosításról és a kordonozás módjáról. Ezt követően a PKKB kapcsolattartója kérte, hogy a rendőri biztosítás a bíróság ügymenetét ne zavarja, és hogy rendőri erők a PKKB épületében is tartózkodjanak.

Ezt követően közlekedésrendészeti intézkedésként az Rtv. 44. §-a, valamint a Kkt. 14. §-a alapján a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály Forgalomszervezési és Megelőzési Osztály vezetője 2009. június 19-én 8 órától 20 óráig megtiltotta a megállást a Markó utcában a Szemere utca és a Nagy Ignác utca között, a rendőri biztosítás zavartalan lebonyolítása indokával.

Az iratcsomag tartalmaz egy a helyszínről készült rajzot is, amelyen jól látható a kordonok felállítási helye a Markó utcában, annak Nagy Ignác utcai és Szemere utcai kereszteződésénél. A feljegyzés szerint az említett terület – a járdaszakaszokat is beleértve – teljes szélességében kordonnal lezárásra kerül. A feladatokat a hivatalos feljegyzés – a fent említettekén kívül – a bírósági tárgyalás lebonyolításának rendőri eszközökkel történő elősegítésében, a rendbontások megelőzésében, a PKKB sértetlenségének, zavartalan működésének biztosításában, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök, illetve tiltott önkényuralmi jelképek megjelenésének figyelemmel kísérésében jelölte meg.

III.

A konkrét panasz kapcsán – a Testület álláspontja szerint – a kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos mozgásszabadságát, valamint a személyes adatok védelméhez és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogait.

1) Az Rtv. 13. § (2) bekezdése szerint: „A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.” Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a a következőképpen fogalmazza meg: „(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. (2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintette a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.” A 17. § (1) bekezdése alapján: „A Rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.” A 19. § (1) bekezdése szerint: „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.” A rendőri intézkedések közös szabályai között az Rtv. 20. § (1) és (2) bekezdései kimondják, hogy: „A rendőrt az intézkedés során a) az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy b) szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. (2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés

eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.” A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1) bekezdése ezt tovább részletezi: „A rendőr az intézkedést - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelgéssel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.”

A 24. § (1) bekezdése a Rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét a következőképpen szabályozza: „A rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.” A fokozott ellenőrzésről az Rtv. 30. § (1)–(3) bekezdései a következőket írják elő: „(1) A Rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja. (2) A Rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. (3) A Rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.” A Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdése szerint: „A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.”

A kép- és hangfelvétel készítéséről az Rtv. 42. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy: „A Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt (a továbbiakban: felvétel) készíthet.” A közlekedésrendészeti intézkedés szabályai között az Rtv. 44. § (1) bekezdésének a) pontja szerint: „A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti”. A Kkt. 14. § (1) bekezdésének b) pontja szerint pedig: „A közút lezárására vagy forgalmának korlátozására (elterelésére) a rendőrség, tűzoltóság és a Magyar Honvédség a rájuk vonatkozó jogszabályok által meghatározott esetekben jogosultak”

2) A panaszos beadványában legfőképpen azt kifogásolta, hogy az említett időpontban és helyszínen a rendőrök megtagadták a beléptetését a PKKB épületébe, és – hivatkozása szerint – ezzel hivatalos ügyei intézésében akadályozták. A Rendőrség által megküldött iratokból megállapítható, hogy az események történetkor el volt rendelve fokozott ellenőrzés Budapest V., VI. és XIII. kerületére. Ez alapján a rendőrök az Rtv. hivatkozott rendelkezései alapján többek között a közterület kijelölt részét lezárhatták, az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatták, ruházatot és járműveket átvizsgálhattak, illetve az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizhették. A közút lezárására a Rendőrségnek – a rá vonatkozó jogszabályok szerint – a Kkt. 14. § (1) bekezdésének b) pontja szerint is volt jogalapja. Ezt konkretizálta az a hivatalos feljegyzés mellékleteként megküldött dokumentum is, amelyben – közlekedésrendészeti intézkedésként – a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály Forgalmuszervezési és Megelőzési Osztály vezetője 2009. június 19-én 8 órától 20 óráig megtiltotta a megállást a Markó utcában a Szemere utca és a Nagy Ignác utca között, a rendőri biztosítás zavartalan lebonyolítása indokával. A terület lezárása ezen kívül a megküldött hivatalos feljegyzés szerint a PKKB kapcsolattartójának tudomásával és hallgatólag beleegyezésével történt; a kapcsolattartó kérte, hogy a Rendőrség a zárt tárgyalásra tekintettel biztosítsa a bírósági ügymenet zavartalanságát, és hogy a PKKB épületében is tartózkodjanak rendőri erők. Utalt ugyanakkor arra is, hogy a földszinti tárgyalóterem környékét, ahol a tárgyalást tartották, a biztonsági szolgálat lezárja. A PKKB kapcsolattartójának mint üzemeltetőnek a kérése tehát egyszerre irányult a bírósági tárgyalás megzavarásának megakadályozására, és a bírósági ügymenet zavartalanságának fenntartására.

Mindezek alapján a Rendőrség – a rá vonatkozó szabályok szerint, a fokozott ellenőrzés, a Kkt. valamint a PKKB kapcsolattartójának kérése alapján – jogszerűen zárhatta a PKKB bejáratához közeli útszakaszt. Ezen intézkedés során azonban fokozottabban tekintettel kellett volna lennie az arányosság követelményére és a jogszabályi felhatalmazottság korlátaira, valamint a belépésre jogosultak körének pontosabb meghatározására. Ezek alapján ugyanis az említett teljes területlezárás – úgy, hogy az ellenőrző-áteresztő pontokon sem volt lehetőség a belépésre – az említett útszakaszon legfeljebb a tárgyaláson résztvevő terhelt személynek a PKKB épületébe való beszállítása, illetve ennek biztosítása idejére korlátozva lehetett volna indokolt. Ezen kívül az arányosság követelményének úgy tudott volna megfelelni a rendőrségi területlezárás, ha azt vagy konkrétan a tárgyalás helyszínére és annak közvetlen közelére – hogy annak rendjét ne lehessen megzavarni – korlátozzák (pl. a tárgyalóterem folyosójára és annak közelebbi környékére), míg az épület többi részét megközelíthetővé teszik, vagy pedig a belépésre jogosultak körét nagyobb gondossággal állapítják meg. Így pl. az ellenőrző-áteresztő pontoknál a rendőröknek figyelembe kellett volna venniük, hogy a PKKB épületébe nem csak az ott dolgozókat, illetve az írásbeli idézéssel, keresetlevéllel stb. érkezőket kell beléptetniük, hanem pl. az írásbeli idézés nélkül, vagy hallgatóként más tárgyalásokra érkezőket, iratbetekintésre, tájékoztatáskérésre érkezőket is.

A hivatkozott jogszabályok alapján ugyanis a rendőrségnek volt jogszabályi felhatalmazottsága arra, hogy ellenőrző-átesztő pontokat építsen ki, és a lezárt területre bejutást az itt történő ellenőrzéshez kötve tegye csak lehetővé, arra azonban sem a fokozott ellenőrzés, sem a PKKB kapcsolattartójának kérése nem jogosította fel a biztosítást végző állományt, hogy olyan személyek beléptetését is megtagadják, akik egyébként az ellenőrzésnek magukat alávetnék, illetve elfogadható indokot tudnak megjelölni beléptetésükhöz. Ilyen esetben – ha egyébként a bíróság saját nyitva tartását, félfogadási időrendjét nem módosította a kérdéses időtartamra, és ezt nem hozta a belépni szándékozók tudtára – az lett volna a megfelelő eljárás, ha a belépni szándékozó, indokot megjelölő személyek esetében, amennyiben bizonytalanság merül fel, a rendőrök rövid úton érdeklődnek a PKKB illetékesétől arról, hogy az említett indokkal meg lehet-e engedni a lezárás alatt a beléptetést vagy sem. Azonban még ilyen esetben is természetesen a zárt tárgyalás helyszínét és annak közvetlen közelét jogszerűen el lehetett volna zárni az oda illetéktelenül belépni kívánók elől, és csak más helyiségekbe lehetővé tenni a belépést; valamint az épületen belül esetleg felmerülő jogellenes, vagy az üzemeltető által megszabott rendbe ütköző magatartásokkal szemben fel lehetett volna lépni, őket az ilyen magatartás abbahagyására, esetleg az épület elhagyására felszólítani. A rendőrség azonban nem vette figyelembe ilyen módon az arányosság követelményét a biztosítás során, ezért a belépésre jogosultak körét sem mérte fel megfelelően; csak az írásos dokumentummal rendelkezők belépését tette lehetővé, így arra egyébként jogosult személyek – tekintettel az ügyfélfogadási időre is – kívül rekedhettek. Ezt támasztja alá a panaszos kiegészítő levelében említett azon eset is, amelyben egy saját tárgyalására érkező, de írásbeli idézéssel nem rendelkező személy nem tudott bejutni az épületbe. A BRFK hivatalvezetője összefoglaló jelentésében írt azon körülmény, mely szerint a rendőrség a lezárásról és az átesztés feltételeiről a belépni szándékozókat folyamatosan értesítette, azért nem változtat ezen a megállapításon, mert – a Testület rendelkezésére álló iratok szerint – ez a tájékoztatás amellet, hogy a belépésre jogosultak körét hibásan mérték fel, a rendőrség lezárásáról szólt, a bíróság ügyfélfogadási rendje azonban ezalatt is változatlan volt, az erre (jogszerűen) érkezőket a megküldött iratok szerint nem a PKKB, csak a rendőrség gátolta meg a belépésben.

3) Konkrétan a panaszos esetében azonban az előző pontban írtak mellett a rendőröknek figyelemmel kellett lenniük arra is, hogy az ő szolgálati feladatuk a hivatkozott jogszabályok és utasítások alapján a bírósági tárgyalás lebonyolításának elősegítése, a rendbontások megelőzése, a PKKB sértetlenségének és zavartalan működésének biztosítása volt. A rendőri jelentésekből egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos, amikor először kérte beléptetését, kifejezetten a zárt tárgyaláson szeretett volna részt venni, ezt jelölte meg indokként. Az ott szolgálatot teljesítő r. főtörzsőrmester azonban felhívta a figyelmét, hogy a tárgyalás nem nyilvános, ezért nem léphet be. Ezt a panaszos először tudomásul is vette, és újra csatlakozott a kordonnál összegyűlt 40-50 fős szimpátiatüntetéshez. Később azonban ismételten beléptetését kérte, ekkor már hivatalos ügyei intézésére hivatkozva. A panaszos kiegészítő levelében azt is leírta, hogy közölte a rendőrökkel, hogy egy előző napi tárgyalás kapcsán, mint I. rendű felperes kívánt bejutni iratbetekintés és iratok fényképezése céljából. Miután – írásos dokumentum hiányában – ezt is megtagadták, a

panaszos a helyszíni biztosítás parancsnokának a helyszínre hívását kérte, a parancsnok megérkezését azonban nem várta meg, hanem ismételten csatlakozott a szimpátiatüntetéshez, és még akkor is a helyszínen marad a demonstráló tömeg tagjaként, rigmusokat skandálva, amikor már hivatalos ügyei intézése céljából szabadon, korlátozás nélkül bemehetett volna a PKKB épületébe, mert a lezárást megszüntették. Ehelyett azonban a panaszos ügyintézés nélkül, társaival együtt, kis idő elteltével távozott a helyszínről. Az is megállapítható, hogy ha a panaszos kiegészítő levelének megfelelően valóban az iratbetekintést és iratfényképezést jelölte meg belépése indokaként, ezek gyakorolhatósága nincsen egy konkrétan meghatározott időponthoz kötve; azokat a panaszos kis idő elteltével, pl. a lezárás megszüntetése után is különösebb érdeksérelem nélkül megtehetette volna. Abból, hogy a panaszos a szimpátiatüntetésre összegyűlt személyek közül kiválva kérte beléptetését először kifejezetten a zárt tárgyalásra való bejutás céljából, majd csak másodsorra iratbetekintési indokkal, szintén alappal következtethetett a rendőrség arra, hogy a panaszos valódi célja az említett tárgyaláson való részvétel lehetett. Ezt a következtetést erősítette az is, hogy végül a területlezárás megszüntetése után sem lépett be a PKKB épületébe a panaszos, hanem a demonstráló csoporttal maradt.

Mindezek ellenére összességében megállapítható, hogy a rendőröktől elvárható lett volna legalább a PKKB illetékesével való egyeztetés arról, hogy – akár konkrétan a panaszos esetében, akár általában – iratbetekintésre, vagy egyéb, nem tárgyaláson való részvételi céllal az épületbe be lehet-e menni, amennyiben pedig az ügyfélfogadási rendet a bíróság meg kívánta változtatni, erről a megjelenteket tájékoztatni. Ha pedig a beléptetésre lehetőség nyílt volna, az arányosság követelmények jobban megfelelő eljárás lett volna az, ha az épületben a rendőrök – a PKKB biztonsági szolgálatával együttműködve – csak a tárgyalótermet és annak környékét zárja el az illetéktelen személyek elől, illetve ügyel a jogellenes cselekmények megelőzésére, és az épületben tartózkodás szabályainak betartására. Ez a panaszos esetében nem történt meg, ő a lezárás időtartamára ténylegesen kívül rekedt az épületen, és bejutása indokának tisztázására a rendőrség nem tette meg az elvárható lépéseket. Mindezek miatt megállapítható a panaszos mozgásszabadságának és tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme. Ezt a sérelmet ugyanakkor a Testület a fenti indokok alapján – mivel a rendőrök alappal következtethettek arra, hogy a panaszos valójában a zárt tárgyalásra szeretett volna bejutni, ő az ügyei intézése céljából a zárást követően sem kívánt bemenni az épületbe, illetve a lezárás időtartamára és az iratbetekintés jellegére őt súlyos érdeksérelem nem érte – csekély mértékűnek minősítette.

4) A panaszos kifogásolta azt is, hogy nem kapott a rendőröktől megfelelő választ a területlezárás indokáról; hogy a 107-es telefonszámon az ügyintéző nem közölte a nevét és a rendfokozatát; valamint, hogy a helyszíni biztosítás parancsnokát kérése ellenére nem hívták a helyszínre. Ezekkel kapcsolatban az alábbiakat lehetett megállapítani.

Mind a BRFK hivatalvezetőjének összefoglaló jelentése, mind a Bevetési Osztály vezetője és a panaszost a helyszínen tájékoztató rendőr jelentése külön kitért arra, hogy amikor a panaszos először fordult a beléptetési pontnál szolgálatot teljesítő

rendőrökhöz, és közölte, hogy az említett tárgyalásra kíván bejutni, kifejezetten felhívták a figyelmét, hogy a tárgyalás nem nyilvános, az épület és az utcafronti rész a tárgyalás miatt lezárásra került, oda csak a belépésre jogosultak mehetnek be. Eszerint tehát a panaszos mint hallgató az általa megjelölt tárgyalásra nem mehetett be; az rendőrök által adott tájékoztatás pedig megfelelt az Rtv. 24. § (1) bekezdésében foglalt kritériumoknak, így e tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga nem sérült. A panaszos második belépési kísérletével kapcsolatban az előző pontban kifejtettek irányadók.

Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat intézkedésekre és a szolgálati fellépés módjára vonatkozó általános szabályai szerint a rendőrnek akkor kell közölnie a nevét, azonosító számát, az intézkedés tényét, célját, valamint az Rtv. szerinti panasz lehetőségét, ha konkrét személlyel szemben intézkedést foganatosít. Mivel az Rtv. 19. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, a rendőr utasításának engedelmeskedni, illetve – kivételes eseteket leszámítva – a rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem is vonható kétségbe, indokolt, hogy az intézkedés alá vont személy tudja, ki foganatosította vele szemben az intézkedést, az milyen intézkedés pontosan, és mi az intézkedés célja, jogalapja. Amikor azonban a panaszos a 107-es telefonszámra tett bejelentést, majd kérte telefonon az ügyintézőtől a helyszíni biztosítás parancsnokának a helyszínre hívását, ez az ügyintéző nem foganatosított a panaszossal szemben az Rtv. 20. §-a szerinti rendőri intézkedést, melynek a panaszos köteles lett volna alávetni magát, és melynek során a rendőrnek az említett adatokat a panaszossal közölnie kellett volna. A Testület azonban nem jutott hozzá a panaszos bejelentését tartalmazó hangfelvételhez, ezért nem tudta megállapítani, hogy a BRFK Központi Ügyeleti Főosztály munkatársa pontosan miket közölt a panaszossal, vagy elkövetett-e olyan mulasztást, amely a panaszosnak érdeksérelemet okozhatott. A Testület ezért ebben az összefüggésben a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga sérelméről az állásfoglalást mellőzte.

A rendőrségi dokumentumokból – a Bevetési Osztály vezetőjének jelentéséből, a két meghallgatott rendőr elmondásaiból, valamint a Bevetési Alosztály I. kötelékében szolgálatot teljesítő rendőr jelentés-részletéből – kitűnik, hogy amikor a panaszos második belépési kísérletekor a helyszíni biztosítás parancsnokának a helyszínre hívását kérte, ezt a jelen lévő r. zászlós személyesen azonnal továbbította is, azonban a parancsnok halaszthatatlan biztosítási feladatok miatt csak késve ért a helyszínre, ezt pedig a panaszos már nem várta meg, és az ellenőrző-átereszítő pontot elhagyva visszaállt a szimpátiatüntetésen résztvevők közé. Ezzel összefüggésben megállapítható, hogy a rendőrök a feladatkörükbe tartozó segítséget megadták, Rtv. szerinti kötelezettségmulasztás az oldalukon nem merült fel, ezért ebben a vonatkozásban nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

5) A panaszos végül sérelmezte azt is, hogy egy a Készenléti Rendőrséghez tartozó szolgálati járműről a rendőrség videofelvételt készített, valamint egy rendőr külön óra ismeretlen okból a mobiltelefonjával felvételt készített.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése szerint a Rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételt, hangfelvételt, kép- és hangfelvételt készíthet. A Bevetési Osztály vezetőjének jelentése leírta, hogy a panaszbeadványban kifogásolt eseményekről az egyik szolgálati terepjáró folyamatosan felvételeket készített. Ez a lezárt terület, az ellenőrző-áteresztő pontok és azok közvetlen közele tekintetében, azokhoz kapcsolódóan az Rtv. hivatkozott rendelkezése, valamint az elrendelt fokozott ellenőrzés alapján nem tekinthető jogszerűtlennek. Ezzel összefüggésben a panaszos személyes adatok védelméhez való alapvető joga nem sérült.

A panaszosról – elmondása szerint – mobiltelefonnal felvételt készítő rendőrt illetően a Készenléti Rendőrség parancsnokának tájékoztató levele annyit állapított meg, hogy beosztottjai egybehangzóan kijelentették, sem mobiltelefonnal, sem más erre alkalmas eszközzel nem készítettek felvételt senkiről, és ez nem is szerepelt a szolgálati feladataik között. Mivel szolgálatuk alatt nem észleltek olyan tényt vagy körülményt, amely a hatáskörükbe tartozó intézkedést igényelt volna, ilyen intézkedéseket nem is foganatosítottak, ezért szolgálati feladatuk végrehajtásáról külön jelentést nem készítettek. A panaszost elmondásuk szerint nem ismerik, ám az egyikük az arcát közélről fényképező személy elől kezével és mobiltelefonjával az arcát eltakarta. A panaszos által említett, róla készült felvétel nem került a Testület birtokába; és mivel az ellentétes állításokból nem állapíthatók meg kellő bizonyossággal a történetek, ebben a vonatkozásban a Testület véleménye szerint a panaszos személyes adatai védelméhez fűződő alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.

IV.

Az Indokolásban kifejtettek alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2009. október 14.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök,
testületi tag

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület